DLOUHÁ CESTA NA MALOU, ROZZLOBENOU PLANETU

BECKY CHAMBERSOVÁ

HOST

HOST

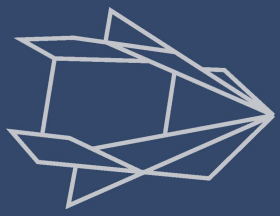

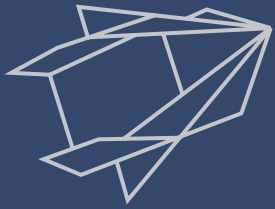

BECKY CHAMBERSOVÁ

DLOUHÁ CESTA NA MALOU, ROZZLOBENOU PLANETU

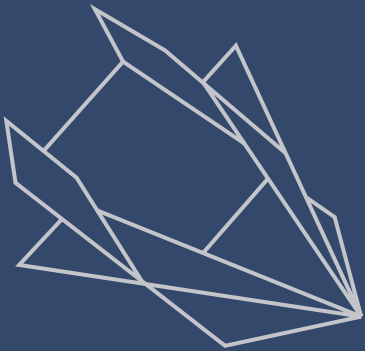

BECKY CHAMBERSOVÁ

DLOUHÁ CESTA NA MALOU, ROZZLOBENOU PLANETU

BRNO 2017

The Long Way to a Small, Angry Planet
Copyright © Becky Chambers, 2014
First published in Great Britain in 2015
by Hodder & Stoughton, Hachette UK company
The right of Becky Chambers to be identified
as the Author of the Work has been asserted by her
in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988
Translation © Lucie Bregantová, 2017
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2017 (elektronické vydání)
ISBN 978-80-7577-269-5 (PDF)
ISBN 978-80-7577-270-1 (ePUB)
ISBN 978-80-7577-271-8 (MobiPocket)

POVSTÁVÁME ZE ZEMĚ,
ŽIJEME NA LODÍCH,
DOUFÁME VE HVĚZDY.

EXODANSKÉ PŘÍSLOVÍ

DEN 128,
STANDARD GS 306

LET

Když se probudila v modulu, pamatovala si tři věci. Zaprvé, že cestuje vesmírem. Zadruhé, že začne v nové práci, kde to nesmí zvorat. Zatřetí, že podplatila vládního úředníka, aby jí vyřídil novou totožnost. Nic z toho nebyla žádná novinka, ale radost jí to při probuzení zrovna neudělalo.

Navíc se ještě probudit neměla, alespoň jeden den, ale tak to dopadá, když si zamluvíte lacinou přepravu. Laciná přeprava znamená laciný modul na laciné palivo a laciné pilulky na uspání. Od odletu už se napůl probudila několikrát — byla celá zmatená a sotva se jí začalo rozjasňovat, tak zase usnula. V modulu byla tma a nebyly tam žádné navigační obrazovky. Nedokázala určit, kolik času mezi jednotlivými probuzeními uplynulo, jak daleko se dostala nebo jestli vůbec někam letí. Z toho pomyšlení jí bylo zle.

Zrak se jí už dostatečně rozjasnil, a tak mohla zaostřit na okno. Bylo zakryté, aby dovnitř neproniklo případné světlo. Věděla, že to se nestane. Už byla hluboko ve vesmíru. Nebyly tam uspěchané planety, cestovní dráhy ani třpytivá orbitální plavidla. Jen prázdnota, strašlivá prázdnota, ve které je ona a občas nějaký kus kamene.

Když se motor připravoval skočit do další vrstvy, zaskučel. Prášky zase začaly působit a ukolébaly ji do neklidného spánku. Jak usínala, vzpomněla si znovu na práci, na lži, na úředníkův samolibý úsměv, když mu na účet převáděla kredity. Uvažovala, jestli jich bylo dost. Muselo. Muselo to stačit. Za chyby, za které nemohla, už tak zaplatila příliš mnoho.

Oči se jí zavřely. Pilulky ji zase uspaly. A modul snad letěl dál.

DEN 129,
STANDARD GS 306

STÍŽNOST

Život ve vesmíru rozhodně nebyl tichý. Planeťáci to nikdy nečekali. Každému, kdo vyrostl na planetě, chvíli trvalo, než si zvykl na všechno to klapání a vrčení vesmírných lodí, na tu všudypřítomnou atmosféru, která provázela život v kusu stroje. Ale pro Ashbyho byly ty zvuky stejně přirozené jako tlukot vlastního srdce. Podle skučení vzduchového filtru nad postelí dokázal poznat, kdy je čas vstávat. Když do lodního pláště vrazily kameny, věděl, které jsou dost malé na to, aby si jich nevšímal, a ze kterých budou problémy. Podle statického praskání komunikačního systému dovedl určit, jak je osoba na druhém konci daleko. Tohle byly zvuky života ve vesmíru, podbarvovaly zranitelnost a vzdálenost. Připomínaly, jak je život křehký. Ale ty zvuky také znamenaly bezpečí. Nepřítomnost zvuku značila, že vzduch neproudí, motory neběží, síť umělé gravitace už vás nedrží nohama na zemi. Ticho patřilo k venkovnímu vzduchoprázdnu. Ticho znamenalo smrt.

Byly tu i další zvuky, ty, které nevyluzovala loď, ale lidé v ní žijící. I v nekonečných chodbách obytných lodí jste mohli zaslechnout ozvěny rozhovorů, kroky na kovové podlaze, slabé dusání, jak technik šplhá stěnou

a chystá se opravit nějaký ukrytý obvod. Ashbyho loď Poutník byla prostorná, ale ve srovnání s tou, na které vyrostl, byla přece jen maličká. Když Poutníka koupil a naverboval posádku, i on si musel zvykat na stísněné prostory. Ale brzy ho začaly zvuky toho, jak lidé kolem pracují, smějí se a hádají, uklidňovat. Otevřený vesmír je prázdné místo a někdy se i ten nejostřílenější vesmířan dívá do hvězdami posetého prázdna s pokorou a úžasem.

Ashby hluk vítal. Uklidňovalo ho vědomí, že tam venku nikdy není sám, zvlášť při jeho povolání. Budování červích děr nebyla zrovna oslnivá profese. Intergalaktické průjezdy byly v Galaktickém společenství tak běžné, že je všichni brali jako hotovou věc. Ashby pochyboval, že by se průměrný člověk tunely zabýval víc než třeba kalhotami nebo teplým jídlem. Ale kvůli své práci na tunely myslet musel, a to dokonce usilovně. Když sedíte a přemýšlíte nad nimi moc dlouho a představujete si, jak se vaše loď zanořuje do vesmíru a zase se vynořuje ven jako jehla látkou… přesně kvůli tomu pak oceníte hlučnou společnost.

Ashby seděl u sebe v kanceláři a četl si nad šálkem meku zprávy, když najednou uslyšel jeden velmi specifický zvuk a trhl sebou. Kroky. Corbinovy kroky. Corbinovy naštvané kroky mířící přímo ke dveřím kanceláře. Ashby si povzdechl, spolkl podráždění a přepnul do kapitánského módu. Výraz ve tváři neutrální, uši nastražené. Každý rozhovor s Corbinem vyžadoval trochu přípravy a spoustu odstupu.

Artis Corbin byl talentovaný specialista na řasy a obrovská osina v zadku. Na dálkové lodi, jako byl Poutník,

se to první víc než hodilo. Dávka zkaženého paliva mohla znamenat rozdíl mezi úspěšným přistáním a zmizením ve vesmíru. Polovina jedné z dolních palub Poutníka byla plná nádrží s řasami a u všech bylo potřeba, aby se někdo pečlivě staral o jejich výživu a salinitu. V téhle oblasti byla Corbinova neschopnost komunikovat s lidmi vlastně výhodou. Ten chlap byl radši celý den zalezlý u řas, mumlal cosi o hodnotách a snažil se vytvořit „optimální podmínky“. Ashbymu se podmínky zdály optimální dost, ale co se řas týkalo, rozhodně se nehodlal Corbinovi stavět do cesty. Od té doby, co ho přivedl na palubu, se Ashbyho náklady na palivo snížily o deset procent, a navíc jen málo odborníků na řasy by místo na tunelářské lodi vůbec přijalo. Řasy byly háklivé i na krátkých cestách, ale při dálkových přeletech potřebovaly úzkostlivou péči a taky vytrvalost. Corbin nesnášel lidi, ale svou práci miloval a byl v ní zatraceně dobrý. Proto byl podle Ashbyho názoru nedocenitelný. Takový nedocenitelný bolehlav.

Dveře se otevřely a Corbin vstoupil dovnitř. Na obočí se mu jako obvykle perlil pot a prošedivělé vlasy na spáncích měl mastné. Na Poutníkovi muselo být teplo kvůli pilotům, ale i tak Corbin od prvního dne dával jasně najevo svou nelibost vůči standardní teplotě. I po letech na palubě se jeho tělo odmítalo přizpůsobit, zřejmě z trucu.

Corbin měl červené i tváře, ale těžko říct, jestli to bylo jeho náladou, nebo tím, že musel jít do schodů. Ashby si na ten intenzivní ruměnec nikdy nezvykl. Velká část přeživších Lidí pocházela z flotily Exodus, která odplula daleko z dosahu prastarého Slunce. Mnoho z nich, včetně

Ashbyho, se narodilo na stejných lodích, které patřívaly původním pozemským uprchlíkům. Jeho husté černé kudrny a jantarová pokožka byly výsledkem celých generací míšení na palubách těch obrovských lodí. Většina Lidí, ať už narozených ve vesmíru, nebo v koloniích, měla právě tento smíšený exodanský vzhled.

Corbin naopak nepochybně pocházel ze sluneční soustavy, i když v posledních generacích se i lidé z domovských planet začali Exodanům podobat. Lidské geny jsou pestrá směska, takže se vědělo, že čas od času se i mezi Exodany objeví někdo se světlou pletí. Ale Corbin byl skoro růžový. Jeho předkové byli vědci, raní průzkumníci, kteří u Enceladu postavili první výzkumná orbitální plavidla. Ta tam pak byla celá staletí a hlídala bakterie, které se množily v ledových mořích. Protože ze Slunce nad Saturnem nezbylo nic než matný otisk, výzkumníci s každou dekádou ztráceli víc a víc pigmentu. A výsledkem byl Corbin, růžový muž vzešlý z jednotvárné práce v laboratořích a potemnělého nebe.

Corbin hodil svůj skrib Ashbymu na stůl. Tenký, obdélníkový tablet proplul mlhovitou pixelovou obrazovkou a s rachotem dopadl přímo před Ashbyho. Ten na pixely mávl a nařídil jim, aby se rozptýlily. Titulky zpráv visící ve vzduchu se ztenčily do barevných sloupečků. Pixely se jako droboučcí broučci stáhly do projektorů na obou stranách stolu. Ashby se podíval na skrib, pak na Corbina a pozvedl obočí.

„Tohle," ukázal Corbin na obrazovku kostnatým prstem, „musí být vtip."

„Nech mě hádat," prohlásil Ashby. „Jenks se ti zase vrtal v poznámkách?" Corbin se zamračil a zavrtěl hla-

vou. Ashby se soustředil na skrib a snažil se nesmát vzpomínce, jak se Jenks naposledy naboural Corbinovi do skribu a vyměnil mrzoutovy pečlivé poznámky za tři sta šedesát dva vlastních fotografií, kde byl nahý, jak ho pánbů stvořil. Zvlášť ta, kde Jenks drží transparent Galaktického společenství, stála podle Ashbyho za to. Když se to tak vezme, měla v sobě jakousi dramatickou důstojnost.

Ashby skrib zvedl a otočil ho obrazovkou k sobě.

Komu: Kapitán Ashby Santoso
(Poutník, tunelovací licence GS č. 387-97456)
Předmět: Resumé Rosemary Harperové
(administrativní certifikát č. 65-78-2)

Ashby ten soubor poznal. Bylo to resumé jejich nové účetní, která má přiletět následující den. Zrovna teď byla zřejmě připásaná v modulu a po celou dobu dlouhé, klaustrofobické cesty omámená sedativy. „Proč mi to ukazuješ?“ zeptal se Ashby.

„Aha, takže tys to vážně četl,“ zavrčel Corbin.

„Samozřejmě. A tobě jsem říkal už dávno, ať si to přečteš taky, abys zjistil, co je zač, než přijede.“ Ashby netušil, o co Corbinovi jde, ale tohle byl jeho obvyklý postup. Nejdřív si stěžovat, teprve pak vysvětlovat.

Corbinova odpověď byla jasná, ještě než otevřel ústa. „Neměl jsem na to čas.“ Corbin měl ve zvyku ignorovat úkoly, které neměly původ v jeho laboratoři. „Co tě to napadá, brát na palubu takový nedochůdče?“

„Naznal jsem, že potřebuju certifikovanou účetní,“ odvětil Ashby. Proti tomu nemohl nic namítat ani Corbin.

Ashby měl v záznamech binec, a přestože tunelovací lodě pro udržení licence účetní tak úplně nepotřebovaly, kravaťáci z Odboru dopravy Společenství dali jasně najevo, že Ashbyho neustále opožděné odevzdávání hlášení mu nedělá dobrou službu. Živit a platit dalšího člena posádky nestojí zrovna málo, ale po pečlivém zvážení a troše pošťuchování od Sissix požádal Ashby Odbor dopravy, aby mu poslal někoho s papírem. Jestli se nepřestane pokoušet dělat dvě věci naráz, jeho podnikání tím do budoucna utrpí.

Corbin si založil ruce a odfrkl si. „Mluvil jsi s ní?"

„Včera jsem si s ní volal na sibu. Vypadá v pohodě."

„Vypadá v pohodě," zopakoval Corbin. „Tos mě utěšil."

Další slova vybíral Ashby opatrněji. Mluvil koneckonců s Corbinem. Králem sémantiky. „Prověřil ji Odbor. Je plně kvalifikovaná."

„Na Odboru hulí smeč." Prst opět zapíchl do skribu. „S dálkovými lety nemá zkušenost. Podle toho, co tam píšou, nikdy nežila jinde než na Marsu. Sotva odpromovala..."

Ashby začal vypočítávat na prstech. Tuhle hru můžou hrát dva. „Pro práci s dokumentací Společenství je školená. Na praxi byla u pozemské dopravní společnosti, kde potřebovala stejné základní dovednosti, které po ní chci já. Mluví plynně hantsky i s gestikulací, což by nám mohlo otevřít pár dveří. Má doporučující dopis od profesora mezidruhových vztahů. A především — z toho mála, co jsme si spolu řekli, mi přijde jako člověk, se kterým bych mohl pracovat."

„Nikdy to nedělala. Jsme vprostřed vesmíru, chystáme se na tunelování naslepo a ty nám sem přivedeš štěně."

„Není štěně, jenom je mladá. A každý musí mít první práci, Corbine. Tys taky musel někde začínat."

„Víš, co byla moje první práce? Drhnul jsem tátovi laboratorní sklo. To mohla klidně dělat cvičená opice. Tak má vypadat první práce, ne..." zadrhl se. „Můžu ti připomenout, co tu děláme? Lítáme vesmírem a děláme v něm díry — doslova a do písmene díry. To není bezpečná práce. Kizzy a Jenks mě už tak tou svou lehkovážností k smrti děsí, ale aspoň mají zkušenosti. Nemůžu pracovat, když se pořád musím bát, že nějaký nekompetentní ucho zmáčkne špatnej knoflík."

Tohle bylo varovné znamení, argument „za takovýchto podmínek nemohu pracovat", který naznačoval, že Corbin začne mluvit z cesty. Bylo na čase vrátit ho zpátky na zem. „Corbine, ona žádný knoflíky mačkat nebude. Nebude dělat nic složitějšího než psát hlášení a vyplňovat dokumentaci."

„A komunikovat s celníkama a planetárníma hlídkama a klientama, kteří platí pozdě. Ne všichni, s kým pracujeme, jsou hodný lidi. Ne všem se dá věřit. Potřebujeme někoho, kdo si dovede stát za svým, kdo dovede zpražit namyšlenýho zástupce, co si myslí, že zná předpisy líp než my. Někoho, kdo pozná rozdíl mezi opravdovým potravinářským kolkem a pašeráckou náhražkou. Někoho, kdo ví, jak to doopravdy chodí, ne vyjukanou absolventku, která si cvrkne, když ji poprvé zastaví quelinskej vymahač."

Ashby položil hrnek. „Já potřebuju někoho, kdo mi udělá pořádek v papírech. Potřebuju, aby někdo vedl schůzky, dával pozor, že před přeletem hranic máme všechny potřebný očkování a skeny, a někoho, kdo mi

roztřídí faktury. Je to komplikovaná práce, ale náročná není, rozhodně ne, tedy pokud je tak pečlivá, jak to vyznívá z jejího doporučení."

„To je jasnej dopis přes kopírák. Vsadím se, že ten profesor poslal ten samej dopis každýmu studentskýmu troubovi, co mu mňouknul u vrátek."

Ashby zvedl obočí. „Studovala na Alexandrijské univerzitě, stejně jako ty."

Corbin se ušklíbl. „Já byl na katedře přírodních věd. To je něco jinýho."

Ashby se zasmál. „Sissix má pravdu, Corbine. Ty seš vážně snob."

„Sissix ať jde do háje!"

„Zaslechl jsem, jak jsi ji tam včera večer poslal. Bylo to slyšet až na chodbě." Corbin a Sissix se jednoho dne pozabíjí. Nikdy spolu nevycházeli a ani jeden z nich nemá zájem hledat společnou řeč. Byla to oblast, kde musel Ashby našlapovat zvlášť zlehka. Ashby a Sissix se přátelili dávno před Poutníkem, ale když teď byl Ashby kapitánem, musel se k ní i ke Corbinovi chovat stejně jako k ostatním členům posádky. Ke zklidňování jejich bojůvek bylo třeba citlivého přístupu. Většinu času se snažil vůbec se do nich nemíchat. „Mám se vůbec ptát?"

Corbinovi zacukala ústa. „Vzala mi posledního dentbota."

Ashby zamrkal. „Vždyť víš, že v nákladovým prostoru máme balíčků dentbotů celý krabice."

„Ale ne těch mých. Kupuješ ty laciný šmejdy, po kterejch bolí dásně."

„Já je používám každý den a dásně mám úplně v pohodě."

„Ale já mám dásně citlivý. Jestli mi nevěříš, klidně si Šéfdoktorovi řekni o moje dentální záznamy. Musím si kupovat vlastní dentboty."

Ashby doufal, že mu není ve tváři vidět, kam tenhle žalozpěv řadí na svém seznamu priorit. „Uznávám, že je to otrava, ale pořád jde jenom o jedno balení dentbotů."

Corbin se začal rozčilovat. „To ale něco stojí! Udělala to, jenom aby mě naštvala, to je mi jasný. Jestli ta sobecká ještěrka nedokáže..."

„Hej!" Ashby se prudce narovnal. „Takhle teda ne! Nic takovýho už od tebe nechci nikdy slyšet." Mezi rasistickými urážkami nebyla „ještěrka" zdaleka nejhorší, ale lichotka to taky nebyla.

Corbin semkl rty, jako by se uvnitř snažil uvěznit další nepřístojnosti. „Omlouvám se."

Ashbymu začaly docházet nervy, ale tohle byl popravdě nejlepší způsob, jak může rozhovor s Corbinem probíhat. Hovořit s ním o samotě, nechat ho vymluvit, počkat, až to přežene, a domluvit se s ním, zatímco má výčitky svědomí. „Se Sissix to proberu, ale ty se musíš k ostatním chovat líp. A je mi jedno, jak jsi zrovna naštvaný, ale takhle se na mojí lodi mluvit nebude."

„Jen mi to ujelo, no." Corbin byl očividně pořád dopálený, ale i on věděl, že se nevyplácí plivat do studny, ze které pije. Věděl, že je cenný člen posádky, ale byl to Ashby, kdo mu posílal kredity na účet. „Cenný" neznamená totéž jako „nenahraditelný".

„Jedna věc je, že ti to ujede, ale jsi součástí mezidruhového týmu a musíš to brát na vědomí. Zvlášť když se k nám přidá někdo nový. A co se toho týče — mrzí mě, že si děláš starosti, ale upřímně řečeno to není tvoje

starost. Rosemary navrhl Odbor, ale odsouhlasit jsem to musel já. Jestli se to ukáže jako chyba, seženeme někoho nového. Ale do té doby ji nebudeme odsuzovat předem. Ať už si o ní myslíš cokoli, očekávám, že ji tu slušně uvítáš. Vlastně…“ Ashbymu se po tváři pomalu rozlil úsměv.

Corbin se zatvářil obezřetně. „Co?“

Ashby se pohodlně opřel a propletl si prsty. „Corbine, mám pocit, že naše nová účetní přijede zítra kolem půl šesté. Já mám na pátou naplánovaný sib s Yoshim a víš, jak rád si povídá. Pochybuju, že budu hotový, až Rosemary přistane, a ona bude potřebovat někoho, kdo ji tu provede.“

„Ale ne.“ Corbinovi přelétl po tváři stín bolesti. „Ať to udělá Kizzy. Ta takový věci zbožňuje.“

„Kizzy má spoustu práce s výměnou vzduchového filtru u ošetřovny a pochybuju, že to bude mít zítra hotové. A Jenks jí bude pomáhat, takže ten taky nemůže.“

„Tak Sissix.“

„Hmmmm, Sissix toho musí před zítřejším tunelováním hodně připravit. Asi na to nebude mít čas.“ Ashby se zakřenil. „Ty jí to určitě všechno krásně ukážeš.“

Corbin na svého zaměstnavatele vrhl zlověstný pohled. „Někdy jsi vážně osina v zadku, Ashby.“

Ashby zvedl hrnek s mekem a dopil, co v něm zbylo. „Já věděl, že se na tebe můžu spolehnout.“